

Tekst Agnes van Alphen | beeld Thoom Bond en A. van Alphen

Geen hotel, ook niet voor duiven!

De onzalige plannen om een groot hotel te bouwen, waarbij de dertien Vinkzicht-panden goeddeels gesloopt zouden worden, zijn in de prullenbak verdwenen.

De 13 Vinkzicht-panden op de hoek van de Kinkerstraat en de Da Costastraat in Amsterdam voor restauratie.

Rijk gedecoreerd ensemble Op de hoek van de Kinkerstraat en de Da Costastraat in Amsterdam staan dertien bijzondere 19e eeuwse woningen. Wat direct opvalt, zijn de rijk gedecoreerde topgevels. De huidige eigenaar restaureert de panden tot winkels en stadsappartementen. Eind 2012 zullen de fraaie gevels weer zichtbaar zijn. GF-Deko BV uit Amsterdam, erkend restauratie bouwbedrijf en lid van de Vakgroep Restauratie, doet er alles aan om de panden in oude luister te herstellen.

Duivenhotel wordt opgedoekt Thoom Bond, uitvoerder van GF-Deko, vertelt over de taaië start van het project: 'De panden waren enorm verwaarloosd. Delen ervan werden tijdelijk bewoond, in de rest van de panden hadden duiven hun intrek genomen. Die willen er maar niet aan dat hun luxe hotel wordt opgedoekt, ze vliegen nog voortdurend in en uit. We zijn begonnen met het schoonmaken en vervolgens ontmantelen van de dertien panden. 'Leegpellen' noem

Eén van de 13 panden kon niet behouden blijven en wordt gereconstrueerd. Uitvoerig stutwerk voorkomt instorting van de aangrenzende panden.

De dertien 'Vinkzicht' - panden op de hoek van de Kinkerstraat en de Da Costastraat in Amsterdam zijn in 1891 gebouwd door architect J. Driessen. De bouwstijl van deze arbeiderswoningen refereert aan het historische bakstenen renaissance grachtenpand. De voorgevels zijn rijk en gevarieerd gedecoreerd. De oorspronkelijke opbouw: basement, drie bouwlagen en een kapverdieping, is nog in tact. Op de daken zijn fraai gemetselde ezelsruggen aangebracht.

J. Driessen was een fantasierijke bouwmeester, die met verfijnde architectuur een verrassend ensemble heeft gecreëerd. Het burgerinitiatief 'Herstel Vinkzichtwoningen' heeft zich, samen met het Cuypersgenootschap en Heemschut, ingezet voor het behoud van deze dertien bijzondere woningen. En met succes, want eind 2008 kreeg Vinkzicht de status van gemeentelijk monument. De onzalige plannen om een groot hotel te bouwen, waarbij de dertien Vinkzicht-panden goeddeels gesloopt zouden worden, zijn in de prullenbak verdwenen.

Voor meer informatie: www.vinkzicht.nl

ik dit altijd; hoewel het grof werk lijkt, is het toch zaak om voorzichtig te werk te gaan en beschadigingen aan de monumentale onderdelen te voorkomen. Eén woning was zo sterk vervallen, dat die niet behouden kon blijven.

Dit pand wordt gereconstrueerd. Intussen voeren we de strijd tegen de duiven op door bijvoorbeeld posters op te hangen met een oproep aan de omwonenden om de duiven niet meer te voeren.'

Instortingsgevaar De bouw levert veel onvoorziene zaken op. Bond legt uit dat er in de aanbestedingsfase van dit omvangrijke en complexe binnenstadsproject weinig gelegenheid was om vooronderzoek te verrichten. Gedurende de bouw is het dan ook zaak om veel overleg te plegen met de opdrachtgever en gaandeweg oplossingen te vinden waar iedereen zich in kan vinden, zodat de monumentale waarden van de panden goed bewaard blijven. Zo is al snel na de start van de bouw een uitvoerige stutconstructie aangebracht om instorting van de panden aan de Da Costakade, die naast het gesloopte pand liggen, te voorkomen.

Op een binnenplaats achter de panden staan drie bouwketen. Deze zijn door een hoogwerker over de hoge panden heen getild. Via een inventief aangebrachte zwevende loopbrug, die dwars door het hoekpand leidt, zijn de bouwketen bereikbaar. In de keet is het een komen en gaan van medewerkers. 'Ieder pand is anders waardoor we te maken hebben met veel maatverschillen', legt Bond uit, 'daarnaast moet de bouwtijd zo kort mogelijk blijven, waardoor ieder pand zich in een ander stadium van restaureren bevindt. We gaan ook in fasen opleveren. Er moet dus veel gecoördineerd worden. De panden aan de Kinkerstraat zijn al bijna in het

De panden zijn rijk geornamenteerd; bijvoorbeeld met dierfiguren in de hijsbalken.

Projectinformatie:

Opdrachtgever: Beleggingsmij Eveland BV, Amsterdam
 Hoofdaannemer: GF-Deko BV, Amsterdam
 Architect: Onno Vlaanderen Architecten, Amsterdam
 Sloopwerken: Beelen, Harderwijk
 Staalconstructies: Konstruktiewerken Börger BV, Vinkeveen
 Timmerwerk: Douma Timmerfabriek, Easterwierrum

Inventieve reparatie van door houtrot aangetaste spanten.

ben we hier mee te maken. Door die betonlaag, die plompverloren werd aangebracht, is flinke scheurvorming en verzakking ontstaan. Deze betonlaag moet er dus uit. De originele palen bieden niet voldoende draagkracht voor de eisen van deze tijd. Na herstel van de verzakkingschade brengen we extra schroefpalen aan en nieuwe vloeren.'

Sterk verwaarloosde gevels

Creatieve reparatie Bond heeft al heel wat restauratieprojecten begeleid. Als een van de bijzonderheden op dit werk noemt hij onder meer het formaat van de baksteen. 'Het lijkt op het eerste oog Waalformaat, maar dat is het niet, want de gebruikte stenen zijn 0,5 mm groter. Omdat die niet zomaar te bestellen zijn, worden de stenen zoveel mogelijk netjes schoongebikt en hergebruikt. Uiteraard wordt bij het metselen een kalkmortel toegepast, want dat levert flexibel metselwerk op en dat is wel nodig met de voorbij trillende trams.' Tot slot mag de constructie, waarmee de spanten zijn hersteld, niet onvermeld blijven. Bond heeft zelf een oplossing uitgedacht waarmee de vele, door houtrot aangetaste spanten, zijn gerepareerd. 'Zelfs de gemeente-opzichters, die om de week komen kijken, waren ervan gecharmeerd. Geweldig toch!', aldus Bond.

afwerkstadium, terwijl aan de Da Costakade nog volop aan de fundering gewerkt wordt.'

Amsterdam staat op palen De fundering is een verhaal apart. Bond: 'Amsterdam is gebouwd op palen, dat weet iedereen. Toch is er ongeveer 30 jaar geleden een aannemer geweest, die een flinke lading beton heeft gestort op de begane grond vloer, waarschijnlijk tegen vocht.' Bond heeft het studieboek over funderen in Amsterdam in de bouwkeet bij de hand, 'een typisch funderingsprobleem is de gespleten kesp, dat is het dwarsbalkje dat over de palen ligt. Daar heb-

Dit is het 26e artikel in een serie waarin leden van de Vakgroep Restauratie, de branchevereniging van erkende restauratiebedrijven, vertellen over bijzondere facetten van hun werk.

